

ФАКУЛЬТЕТ МЕХАНІЗАЦІЇ ПОРТІВ

НЕМЧУК Олексій Олександрович

Декан факультету, к. т. н., доцент

Народився у 1964 р. У 1986 р. закінчив факультет механізації портів ОІМФу за спеціальністю «Механізація портових перевантажувальних робіт». Захистив кандидатську дисертацію на тему «Визначення залишкового ресурсу металоконструкцій вантажно-підйомних машин». Із 1994 р. — кандидат технічних наук, асистент кафедри ПТМ ОІМФу. Протягом 1995–1996 рр. Олексій Немчук був заступником декана вечірнього факультету. Із 1995 р. — доцент кафедри ПТМ та МПР, із 1997 р. — заступник декана факультету механізації портів. У 2003 р. він очолив цей факультет, а через два роки — кафедру ПТМ та МПР. Головні напрями наукової діяльності О. О. Немчука — методи оцінки залишкового ресурсу, міцності і довговічності металевих конструкцій вантажопідйомних машин, оптимізація роботи вантажних комплексів та терміналів. Він є автором 39 друкованих робіт, серед яких чотири монографії, 29 статей, навчальний посібник, чотири методичні вказівки, програма виробничої практики. Олег Олександрович є головою профільного комітету з механізації, технології та інформатики Асоціації портів України «Укрпорт».

Україна — морська держава, яка володіє могутнім портовим потенціалом. На узбережжях Чорного й Азовського морів розташовані 19 портів та 11 портових пунктів, загальна довжина причального фронту яких становить більше 38 км.

Морські торговельні порти України обслуговують близько 600 портальних кранів, майже 1500 навантажувачів різних типів, понад 400 одиниць інших видів машин портової механізації.

Резерв пропускної потужності, що припадає переважно на перевантажувальні комплекси універсального призначення з крановою схемою механізації, складає до 30%.

Експлуатацію, обслуговування, ремонт, монтаж великого різноманіття перевантажувальної техніки й устаткування здійснювали та продовжують здійснювати випускники факультету механізації портів — підрозділу ОНМУ, історія якого розпочалася в 1944 р.

Деканами факультету в різний час були: доц. А. І. Сакович (1947–1954), доц. М. В. Єгоров (1954–1958), проф. М. І. Коваленко (1958–1959), доц. Л. І. Лалетін (1959), доц. Б. Д. Литовчин (1959–1961), доц. Ф. Д. Романовський (1962–1967), проф. М. І. Єрофєєв (1967–1968), проф. Л. Я. Курочкін (1968–2003). Із 2003 р. деканат очолює к. т. н., доц. О. О. Немчук, який докладає максимум зусиль для впровадження у навчальний процес інновацій, зважаючи на практичні рекомендації портів і портових служб.

Випускники факультету відіграють важливу роль у забезпеченні роботи портів. Саме у середовищі його колишніх студентів з'являлися та з'являються найсучасніші пропозиції і проекти з удосконалення технологій процесу перевантаження вантажів, що складає суть виробничої діяльності портів та охоплює такі основні напрямки:

- створення нових вантажозахоплювальних пристроїв;
- запровадження сучасної техніки, зокрема портових

мобільних кранів, перевантажувальних машин із мікропроцесорним керуванням, високоефективних машин безперервного транспорту тощо;

- впровадження пакетування різних вантажів;
- зменшення впливу погодних умов на вантажні роботи;
- спеціалізація причалів і поліпшення штатно-організаційної структури перевантажувальних комплексів;
- удосконалення наявної портової техніки, підвищення її продуктивності та надійності.

*А. І. Сакович,
декан ф-ту (1947–1954),
доцент*

*М. В. Єгоров,
декан факультету
(1954–1958), доцент*

*М. І. Коваленко,
декан факультету
(1958–1959), професор*

*Л. І. Лалетін,
декан факультету
(1959), доцент*

*Б. Д. Литовчин,
декан факультету
(1959–1961), доцент*

*Ф. Д. Романовський,
декан факультету
(1962–1967), доцент*

*М. І. Єрофєєв,
декан факультету
(1967–1968), професор*

*Л. Я. Курочкін,
декан факультету
(1968–2003), професор*

Сьогодні до складу факультету механізації портів входить п'ять кафедр:

- «Підійомно-транспортні машини та інжиніринг портового технологічного обладнання» (завідувач — к. т. н., доц. О. О. Немчук);
- «Теорія механізмів і машин й деталі машин» (к. т. н., доц., проректор із НПР А. В. Конопльов);
- «Електротехніка та електрообладнання суден» (д. т. н., проф. В. О. Яровенко);
- «Фізика» (д. т. н., проф. В. О. Цимарний);
- «Фізичне виховання та спорт» (ст. викл. В. Г. Ткачук).

Головною кафедрою, яка здійснює випуск фахівців за спеціальністю «Підійомно-транспортні, дорожні, меліоративні машини й обладнання», є кафедра ПТМ та ІПТО.

Студенти факультету мають можливість навчатися на моделях вантажопідійомних та транспортних машин, серед яких баштовий і порталний крани, стрічковий та скребковий конвеєри, елеватор, гальма. Викладачі приділяють велику увагу постійному оновленню матеріально-технічної бази. Так були придбані сучасні прилади неруйнівного контролю стану металоконструкції вантажопідійомних машин, встановлені тренажери для вивчення матеріальної частини перевантажувальної техніки, досліджуються елементи підійомно-транспортних машин, що використовуються на виробництві. На основі аналого-цифрового перетворювача та підсилювачів співробітники факультету зібрили сучасну тензометричну станцію, купили програмне забезпечення (Power Graf) та сучасне проектувальне програмне забезпечення (RoboBat), на якому студенти здобувають практичні навички тривимірного проектування. На факультеті відкрито спеціалізований комп'ютерний клас та проблемну лабораторію з оцінки залишкової міцності і ресурсу металевих конструкцій. У навчальний процес та наукову діяльність впроваджують новітні розрахункові програмні комплекси, які базуються на методах кінцевих і граничних елементів.

Для вивчення сучасних технологій перевантаження вантажів в українських морських торговельних портах співробітники факультету механізації портів ОНМУ постійно беруть участь у планових засіданнях Комітету з механізації, технології та інформатики Асоціації портів України «Укрпорт».

Факультет пишається своїми випускниками. Серед них — випускник 1975 р., начальник Іллічівського МТП, Герой України С. К. Стребко.

Кафедра підійомно-транспортних машин та інжинірингу портового технологічного обладнання

Немчук Олексій Олегович — завідувач кафедри, к. т. н., доц., голова профільного комітету з механізації, технології і інформатики Асоціації портів України «Укрпорт».

У зв'язку з виникненням потреби у висококваліфікованих спеціалістах у сфері технічної експлуатації парку перевантажувальних машин, що інтенсивно розширювався у морських та річкових портах Радянського Союзу, в 1944 р. в Одеському інституті інженерів морського флоту було відкрито факультет механізації портів, а в 1946 р. — кафедру підійомно-транспортних машин (ПТМ). За короткий час вона стала профільною випускною кафедрою факультету.

Її першим завідувачем був призначений видатний фахівець у галузі інженерної механіки, д. т. н., проф. А. І. Дукельский. Під його керівництвом почав формуватися викладацький колектив, розширювалися навчально-дослідні лабораторії.

Протягом 1947–1971 рр. посаду завідувача обіймав талановитий вчений і організатор, к. т. н., доц. А. І. Сакович — випускник Одеського енергетичного інституту (1930). У цей період на кафедрі ПТМ були створені навчальні лабораторії вантажопідійомних машин, машин безперервного транспорту, технічної експлуатації машин, на обладнанні яких виконано багато наукових робіт, присвячених удосконаленню перевантажувальної техніки. До викладацької діяльності були запрошені доценти М. І. Єрофєєв (читав курс «Технічна експлуатація ПТМ») та М. З. Златкін (курс «Портові транспортувальні машини»).

Професор М. Ф. Зубко навчає молоде покоління інженерів

Наприкінці 1950-х рр. перед морськими портами поставо завдання активного впровадження комплексної механізації перевантажувальних робіт. З'явилася велика кількість машин малої механізації (навантажувачів, внутрішньотрюмних машин для навалочних та генеральних вантажів), а також багато видів напівавтоматичних і автоматичних вантажозахоплювальних пристроїв. У цей час на кафедрі почали працювати відомі спеціалісти цієї сфери — доценти Ф. Д. Романовський та Г. І. Гордєєв. Вони розробили і викладали курс «Комплексна механізація перевантажувальних робіт». На кафедру також прийшов один із талановитих фахівців у галузі грейферобудування, випускник факультету механізації портів 1950 р., к. т. н., доц. Л. І. Малєєв.

Тривала підготовка наукових працівників вищої кваліфікації. Кандидатські дисертації захистили аспіранти Ф. Д. Романовський, Ф. М. Осоприлко, О. М. Ясиновський, М. Ф. Зубко, І. Б. Орлов, які продовжили свою науково-дослідницьку діяльність на кафедрі ПТМ.

Тут також виконали великий обсяг науково-дослідних робіт. Під керівництвом доц. М. І. Єрофєєва, випускника судномеханічного факультету ОІВТУ 1941 р., співробітники проводили натурні дослідження функціонування порталних кранів в умовах морських портів, визначали ефективність їх можливої автоматизації, розробляли математичні моделі кранових установок та системи автоматичної реалізації оптимального управління кранами. Тоді, мабуть, уперше в кранобудуванні почали широко використовувати великі електронно-обчислювальні машини. На основі виконаних робіт доц. М. І. Єрофєєв підготував та в 1969 р. захистив першу на кафедрі докторську дисертацію і трохи згодом став першим професором кафедри.

На початку 70-х рр. ХХ ст. різко збільшилися обсяги морських перевезень, розпочалося масштабне будівництво та розширення портів, проводилося їх технічне переобладнання, створювалися спеціалізовані перевантажувальні комплекси, оснащені складними, часто автоматизованими машинами. Виникла гостра потреба у кваліфікованих інженерах-механізаторах. Це сприяло зростанню кількості наборів на факультет. Випускна кафедра ПТМ щорічно направляла в морські порти країни близько 150 спеціалістів, які починали працювати на різних посадах: від групового механіка до начальника порту та пароплавства.

У 1971 р. у зв'язку зі збільшенням обсягів навчальної роботи і кількості дисциплін (зокрема з'явилися такі курси: «Автоматизація виробничих процесів», «Автоматичні системи управління виробництвом» тощо) зі складу кафедри ПТМ була відокремлена кафедра механізації та автоматизації портів (МАП).

Кафедру ПТМ упродовж 1971–1985 рр. очолював випускник факультету механізації портів 1952 р., к. т. н., доц.

Старший викладач С. М. Кас'яненко проводить випробування моделі грейфера

Є. І. Веремеєнко — талановитий педагог і організатор, він приділяв велику увагу вдосконаленню навчального процесу. З його ініціативи було розпочато модернізацію лабораторного обладнання — на кафедрі з'явилися нові вузли та моделі складних машин: плавучого крана, контейнерних перевантажувачів, кількох типів порталних кранів, різних видів конвеєрних установок і металників, вібраційного конвеєра тощо. На базі нового обладнання проведено багато лабораторних робіт, ґрунтовних наукових досліджень, результати яких були висвітлені у статтях та дисертаційних працях співробітників кафедри.

Налагоджено роботи з покращення методів викладання у вищій школі із використанням сучасних технічних засобів навчання, насамперед ЕОМ. Доцент І. І. Мархель розробляв методи програмованого навчання та незалежного тестування знань. За матеріалами досліджень він підготував і захистив дисертацію та згодом став доктором педагогічних наук і професором кафедри.

До найважливіших наукових робіт, які виконували в цей час, належать дослідження доцентів Л. І. Малєєва та А. М. Ясиновського у сфері вдосконалення конструкцій і методів розрахунку грейферних механізмів. Ці вчені були авторами багатьох винаходів.

У 70-х рр. ХХ ст. почався активний розвиток контейнерних перевезень. У портах країни будували контейнерні термінали зі складним високопродуктивним обладнанням. Співробітники кафедри ПТМ долучалися до наукових досліджень із визначення оптимальних параметрів портових спеціалізованих комплексів, організації та методів технічної експлуатації перевантажувального обладнання. Група вчених, яку очолювала доц. Л. Д. Крук, виконала важливі роботи з вивчення динаміки причальних та тилових перевантажувачів, створення методів визначення оптимальних параметрів машин для різних умов експлуатації. За матеріалами досліджень були підготовлені і захищені кандидатські дисертації, а Л. Д. Крук захистила докторську дисертацію. У 1985 р. вона стала завідувачем кафедри ПТМ.

Під її керівництвом розпочалося швидке впровадження у навчальний процес персональних ЕОМ. Вона розробила і почала викладати курс «Математичні моделі й оптимізація роботи перевантажувальних машин та спеціалізованих комплексів», проводила практичні заняття у спеціалізованих комп'ютерних класах обчислювального центру ОІМФУ. Доцент Б. Є. Тарасюк створив новий навчальний курс «Перевантажувальні роботи і робототехнічні системи», при викладанні якого застосували малі ЕОМ та процесори.

До складу кафедри МАП у 1971 р. перейшла частина викладачів кафедри ПТМ. Того ж року її очолив д. т. н., проф. М. І. Єрофєєв. Під його керівництвом при кафедрі

Колектив кафедри підйомно-транспортних машин та інжинірингу портового технологічного обладнання. Зліва направо: перший ряд: к. т. н., проф. М. Ф. Зубко, к. т. н., доц. О. О. Немчук, ст. викл. В. О. Леонов; другий ряд: технік Т. В. Форос, лаб. Ю. В. Полищук, ст. викл. І. І. Мішустін, лаб. О. В. Савіна, ст. викл. В. А. Яременко, ст. лаб. Т. Є. Вахід, викл.-стажист Д. П. Яхнік, старші викладачі С. М. Кас'яненко, К. А. Аніченко, асист. Д. П. Матоліков

крім лабораторії технічної експлуатації було створено лабораторію автоматизації перевантажувальних машин, обладнання якої використовували під час виконання наукових досліджень, присвячених насамперед розробці математичних моделей перевантажувальних машин та визначенню на цій основі оптимальних за продуктивністю управлінь, для реалізації яких розробляли системи автоматичного керування з бортовими ЕОМ.

На кафедрі механізації та автоматизації портів також проводили оцінювання можливостей застосування нових видів техніки (систем трубопровідного транспорту, лінійних асинхронних двигунів тощо) під час здійснення перевантажувальних робіт у морських портах.

Протягом 1979–1985 рр. кафедру очолював проф. М. Ф. Зубко. В цей час науковці продовжували створювати математичні моделі різних машин та використовувати їх для визначення оптимальних режимів роботи.

Так к. т. н., доц. В. М. Пустовий виконав цикл досліджень із розробки методів визначення залишкового ресурсу працездатності вантажопідйомних машин. Зокрема, були проведені роботи з оцінки впливу агресивних середовищ різного складу на інтенсивність втомленісного зношування деталей і металоконструкцій, створені методи

безрозбірної діагностики вузлів ПТМ (із допомогою ультразвукових діагностичних пристроїв, приладів ультрочервоного випромінювання, магнітної дефектоскопії, віброакустичних аналізаторів) та методики оцінки залишкового ресурсу і можливості подальшої експлуатації вузла чи машини в цілому. На базі виконаних досліджень В. М. Пустовий підготував та захистив докторську дисертацію.

Упродовж 1985–1995 рр. завідувачем кафедри МАП був знаний спеціаліст у галузі важкого машинобудування, д. т. н., проф. Ф. П. Сніговський. Він тривалий час працював начальником конструкторського бюро Новокраматорського машинобудівного заводу, його численні винаходи та розробки сприяли просуванню продукції підприємства на зовнішній ринок. Під його керівництвом на кафедрі проводили дослідження зі зменшення зношування у підшипникових вузлах машин, а також роботи з визначення можливості підвищення стійкості певних важливих деталей ПТМ (зокрема сталевих канатів, гальмових шківів, ходових коліс та рейок) із допомогою магнітно-імпульсної обробки.

У 1995 р. кафедри ПТМ та МАП знову були об'єднані. Новостворена структура мала назву «Кафедра

Є. І. Веремешко, завідувач кафедри ПТМ (1971–1985), к. т. н., професор

Ф. П. Сніговський, завідувач кафедри МАП (1985–1995), д. т. н., професор

Л. Д. Круг, завідувач кафедри ПТМ та МАП (1993–1997), д. т. н., професор

І. І. Мархель, д. пед. н., професор кафедри ПТМ

В. О. Яценко д. е. н., професор кафедри МАП

підйомно-транспортних машин та механізації перевантажувальних робіт». Її завідувачем стала випускниця факультету механізації портів ОІМФУ 1967 р., д. т. н., проф. Л. Д. Крук.

Перехід до дворівневої системи вищої освіти, що розпочався після приєднання Україна до Болонського процесу, потребував зміни навчальних планів та програм, тому співробітники кафедри зосередили увагу на методичній діяльності. Водночас вони проводили активні наукові дослідження у сфері математичного моделювання роботи окремих перевантажувальних машин (грейферних та контейнерних перевантажувачів) і комплексів, розробляли різні методи розрахунку їх оптимальних параметрів.

*М. Ф. Зубко,
завідувач кафедр ПТМ
та МПР (1998–2005),
к. т. н., професор*

З 1998 до 2005 р. кафедрою ПТМ та МПР керував випускник факультету механізації портів 1961 р., к. т. н., проф. М. Ф. Зубко. Тривало удосконалення методів пошуку оптимальних управлінь та параметрів машин, а також їх технічної експлуатації: науковці створювали раціональні методи реєстрації потоку виходу з ладу машин для оцінки стохастичних параметрів потоків і розробки на цій основі оптимальних графіків ремонту, визначення

оптимального рівня резервування машин та кількості запасних деталей. Учені вивчали можливі способи реалізації оптимальних управлінь із допомогою сучасних засобів автоматики.

У 2005 р. кафедру ПТМ та МПР очолив к. т. н., доц. О. О. Немчук.

Для забезпечення виконання специфічних вимог, покладених на цю випускню кафедру факультету механізації портів, у 2012 р. її було перейменовано у кафедру підйомно-транспортних машин та інжинірингу портового технологічного обладнання (ПТМ та ППТО).

Зараз її вчені опікуються забезпеченням якості підготовки майбутніх спеціалістів, зважаючи на потреби сучасного виробництва. Кафедра підтримує зв'язки з портами та дослідницькими організаціями, під час вибору тем курсових і дипломних проектів перевагу віддають проблемам захисту навколишнього середовища та застосування енергоощадних технологій.

До складу дисциплін кафедри включено курс «Чисельні методи у проектуванні ПТМ», який присвячений ефективним способам розрахунку деталей підйомно-технічних машин із застосуванням ЕОМ та сучасних програм, зокрема й методу кінцевих елементів. Навчальні заняття з курсу проводять у створеному при кафедрі комп'ютерному класі. Організована також нова навчально-дослідницька лабораторія технічної діагностики перевантажувальної техніки.

Співробітники кафедри ПТМ та ППТО розробляють держбюджетну тему «Оптимізація параметрів технічного використання і режимів експлуатації портових перевантажувальних машин», у межах якої продовжуються дослідження з математичного моделювання роботи перевантажувальних машин, пошуку оптимальних управлінь

та методів їх реалізації (наприклад, із допомогою сучасних систем широтно-імпульсної модуляції регулювання швидкості електродвигунів).

Налагоджено діяльність з удосконалення методів технічної експлуатації машин на основі стохастичних моделей процесів експлуатації і ремонту.

Основним напрямом наукових досліджень більшості співробітників є здійснювана під керівництвом к. т. н., доц. О. О. Немчука розробка нових методів технічної діагностики й оцінки залишкового ресурсу портових машин. При цьому для локалізації зон підвищеного зношування створені програми розрахунку напруженого стану деталі з використанням методу кінцевих елементів та тримірною візуалізацією результатів. Для визначення величини залишкового ресурсу і роботоздатності були розроблені методи безруйнівного контролю процесів втомленісного зношування з допомогою сучасних тензометричних та віброакустичних установок, приладів ультразвукової і магнітної дефектоскопії. Вчені проводять перспективні інноваційні дослідження залежності коерцитивної сили матеріалу від ступеня втомленісного руйнування та використання цієї залежності для обґрунтування величини залишкового ресурсу деталі.

Загалом із 1971 до 2012 р. співробітники кафедри підготували вісім підручників та 12 навчальних посібників із різних дисциплін, видали сім монографій, отримали 66 патентів і авторських свідоцтв на винаходи. За цей час працівники й аспірантами захистили 22 кандидатські та п'ять докторських дисертацій (Н. І. Єрофєєв, В. О. Яценко, Л. Д. Крук, І. І. Мархель, В. М. Пустовий).

Випускники кафедри неодноразово підтверджували високий рівень здобутих фахових знань і загальної ерудиції, завдяки яким вони працюють не тільки на механізаторських посадах, а й очолюють порти та пароплавання, керують конструкторськими організаціями і науково-дослідними інститутами тощо.

Відомі викладачі кафедри ПТМ та ППТО:

М. І. Єрофєєв — д. т. н., проф., завідувач кафедри МАП (1971–1979), один із перших дослідників проблем автоматизації портових перевантажувальних машин (почав використовувати математичні моделі машин для визначення оптимальних режимів їх роботи).

Л. Д. Крук — д. т. н., проф., завідувач кафедри ПТМ (1985–1995). Зробила вагомий внесок у розробку методів визначення оптимальних параметрів вантажопідйомних машин та спеціалізованих перевантажувальних комплексів.

І. І. Мархель — випускник факультету механізації портів 1954 р., д. пед. н., професор кафедри ПТМ, директор авіаційного технікуму. Зробив великий внесок у розвиток методів викладання технічних наук у вищих навчальних закладах.

В. М. Пустовий — д. т. н., професор кафедри МАП. Виконав багато важливих досліджень у сфері діагностики та визначення залишкового ресурсу портових машин після багаторічної експлуатації. Керівник дослідної організації «Діалоб». Підготував шістьох кандидатів технічних наук.

Ф. П. Сніговський — випускник Грузинського індустріального інституту, д. т. н., проф., завідувач кафедри МАП (1985–1995), відомий спеціаліст у галузі проекту-

Співробітники кафедри теорії механізмів і машин й деталі машин. Зліва направо: перший ряд: асист. С. В. Курочкіна, лаб. К. Г. Радіонова, асист. О. М. Кононова, ст. лаб. Ю. В. Сухінін; другий ряд: кандидати технічних наук, доценти П. І. Греченко, О. М. Шумило, С. О. Медведєв, зав. кафедри, к. т. н., проф. А. В. Конопльов, к. т. н., доц. О. Г. Кібаков, зав. лабораторії А. В. Стариков

вання та розрахунку великих машин (зокрема прокатних станів). Протягом певного періоду був начальником КБ Новокраматорського заводу важкого машинобудування. Зробив вагомий внесок у розвиток теорії роботи та вдосконалення конструкцій підшипників ковзання великих машин.

В. О. Яценко — випускник факультету механізації портів 1959 р., д. е. н., професор кафедри МАП, головний технолог служби портів Далекосхідного пароплавства. Працював начальником будівництва порту Східний, протягом багатьох років керував інститутом «ЧорноморНДІпроект». Виконав низку важливих робіт, пов'язаних з удосконаленням методів проектування портів та оптимізацією їх параметрів.

Кафедра теорії механізмів і машин й деталей машин

Конопльов Анатолій Васильович — завідувач кафедри, к. т. н., проф., проректор із науково-педагогічної роботи ОНМУ, академік Транспортної академії України.

Народився 14 лютого 1956 р. у м. Хабаровськ (Росія). У 1978 р. закінчив Одеський політехнічний інститут (нині — Одеський національний політехнічний університет) за спеціальністю «Хімічне машинобудування й апаратобудування».

У 1987 р. захистив кандидатську дисертацію (спеціальність «Машинознавство та деталі машин»).

На кафедрі ТММ й ДМ працює з 1999 р.

Є автором понад 80 наукових і навчально-методичних праць. Сфера його наукових інтересів — циклічна міцність деталей машин.

Нагороджений почесними грамотами Одеського міського голови (2010) та голови Одеської обласної державної адміністрації (2012).

Кафедра заснована у серпні 1944 р. Упродовж тривалого періоду її функціонування викладачі й науковці (серед яких — професори О. Й. Дукельський, Д. В. Гаркунов, В. І. Небеснов, М. В. Олійник, доц. А. А. Старосельський) проводили дослідну діяльність, присвячену вирішенню проблем розвитку машинознавства, суднової і портової техніки, зокрема досліджували динаміку суднових пропульсивних установок, тертя в машинах, міцність деталей апаратів і конструкцій.

Першим завідувачем кафедри був видатний вчений О. Й. Дукельський. З грудня 1944 р. її очолював доц. А. А. Старосельський.

Протягом 1952–1985 рр. посаду завідувача кафедри ТММ й ДМ обіймав заслужений діяч науки і техніки, д. т. н., проф. В. І. Небеснов. У 1945 р. Віктор Іванович захистив кандидатську, а в 1952 р. — докторську дисертацію. Він став засновником і керівником наукової школи з розробки проблем суднової і портової механіки, автором понад 200 наукових праць, серед яких — сім монографій. Такі його роботи, як «Динаміка двигуна в системі «корпус судна—гвинти—двигуни», «Розрахунок експлуатаційних режимів роботи силової установки теплохода», «Динаміка силових комплексів» та ін., стали основою для багатьох наукових досліджень вітчизняних і закордонних учених. В. І. Небеснов брав участь у багатьох міжнародних конгресах і конференціях,

А. В. Конопльов, завідувач кафедри теорії механізмів і машин й деталей машин, к. т. н., професор

підготував 30 кандидатів та шістьох докторів технічних наук.

У 1985 р. кафедру очолив д. т. н., проф., академік Транспортної академії України М. В. Олійник — фахівець із питань конструкційної міцності деталей машин при циклічному навантаженні. Його наукові розробки мають велике значення як для науки про втому деталей машин, так і для інженерної практики (для проектування різних конструкцій машин). Михайло Васильович створив наукову школу спеціалістів у сфері циклічної міцності матеріалів та конструкцій. Є автором 32 монографій, 50 винаходів і понад 500 наукових статей.

З 2006 р. завідувачем кафедри ТММ й ДМ є проректор із науково-педагогічної роботи ОНМУ, к. т. н., проф. А. В. Коноплєв. Під його керівництвом працюють досвідчені вчені і фахівці — доценти О. В. Вольчев, П. І. Греченко, О. Г. Кібаков, С. О. Медведєв, О. М. Шумило, асистенти О. М. Кононова та С. В. Курочкіна. Для студентів других-п'ятих курсів різних факультетів вони читають такі дисципліни: «Теорія механізмів і машин», «Деталі машин та основи проектування», «Основи конструювання», «Прикладна механіка», «Основи триботехніки», «Конструкційна міцність», «Динаміка і міцність», «Патентознавство».

У розпорядженні кафедри — лабораторії для проведення лабораторного практикуму з теорії механізмів і машин, деталей машин, тертя та зношування деталей, а також дві спеціалізовані аудиторії з курсового проектування за дисциплінами кафедри.

Головний науковий напрям діяльності вчених — дослідження, визначення і підвищення конструкційної міцності деталей при циклічному навантаженні, розробка оперативних методів оцінювання індивідуальних характеристик опору втомі деталей та проведення технічних експертиз втомного руйнування. Кафедра готує кандидатів технічних наук за спеціалізацією «Машинознавство».

Наукові розробки викладачів використовують на машинобудівних підприємствах, судноремонтних заводах, у морських суднохідних компаніях та науково-дослідних інститутах. Загалом кафедра ТММ й ДМ підготувала понад 20 кандидатів і двох докторів наук, розробила сотні методичних вказівок та навчальних посібників для різних спеціальностей. Викладачі опублікували більше 540 наукових праць. Вони беруть участь у багатьох наукових конференціях і симпозіумах, працюють над підвищенням свого наукового та педагогічного рівня.

Відомі викладачі кафедри ТММ й ДМ:

В. І. Небеснов — д. т. н., проф., завідувач кафедри (1952–1985). Автор ґрунтовних наукових праць у сфері динаміки судових пропульсивних систем (система «двигун–вал–гвинт»). Підготував більше 20 кандидатів та докторів наук.

М. В. Олійник — д. т. н., проф., завідувач кафедри (1985–2006). Видатний вчений у галузі проектування машин із урахуванням втомленісного зношу-

*В. І. Небеснов,
завідувач кафедри ТММ
й ДМ (1952–1985),
д. т. н., професор*

*М. В. Олійник,
завідувач кафедри ТММ
й ДМ (1985–2006),
д. т. н., професор*

вання та роботи в агресивних середовищах різного складу. Підготував багато кандидатів та докторів наук.

Кафедра електротехніки й електрообладнання суден

Яровенко Володимир Олексійович — завідувач кафедри, д. т. н., проф.

У 1973 р. закінчив Одеський політехнічний інститут (спеціальність «Технологія виробництва спеціальних матеріалів електронної техніки»).

*В. О. Яровенко,
завідувач кафедри
електротехніки й
електрообладнання
суден, д. т. н., професор*

У 1982 р. захистив кандидатську дисертацію «Дослідження перехідних режимів роботи ГЕУ пропульсивних комплексів криголамів біля тяжкої криги», а в 2001 р. — докторську на тему «Методи розрахунку й оптимізації маневрених режимів гребних енергетичних установок електроходів».

З 1973 р. В. О. Яровенко працює на кафедрі електротехніки й електрообладнання суден ОПМФУ.

Є автором понад 130 наукових праць, серед яких фундаментальна монографія «Розрахунок і оптимізація перехідних режимів пропульсивних комплексів електроходів» (1999). В. О. Яровенко виконав низку важливих досліджень з оптимізації експлуатації електроенергетичного обладнання суден та електроходів.

Кафедра була створена згодом після заснування інституту. Її першим завідувачем протягом 1931–1935 рр. був професор Е. П. Мач, що запросив для роботи на кафедрі інженера-електромеханіка Н. І. Роджеро й інженера Г. М. Кирильцева. У той період не було потрібних підручників, матеріально-технічної бази, лабораторій. Курс лекцій розробляли на основі журнальних статей, суднової технічної документації та досвіду експлуатації кораблів Чорноморського морського пароплавства й електроустаткування Одеського морського порту.

Упродовж 1935–1939 рр. та 1941–1960 рр. кафедру електротехніки й електрообладнання суден очолював доц. С. С. Хінкус, з 1939 до 1941 р. — доц. Г. Л. Полісар. Удосконалювалися лабораторії, створювалися нові курси.

Доцент С. С. Хінкус провів велику роботу з відбудови кафедри, особливо після визволення Одеси в 1944 р. У 1965 р. світ побачив підручник С. С. Хінкуса, Л. О. Кірпічникова і М. І. Харифа «Електрообладнання й автоматика підйомно-транспортних машин».

Протягом 1960–1974 рр. діяльністю кафедри керував О. К. Сухоцький. В 1968 р. спільно з Ю. Л. Іцковичем він підготував підручник «Електротехніка й електрообладнання суден». Того ж

Викладачі кафедри електротехніки й електрообладнання суден. Зліва направо: перший ряд: ст. лаб. В. Я. Артюхін, доц. Е. В. Смирковський, зав. кафедри В. О. Яровенко, ст. викл. В. І. Цацко; другий ряд: асистенти П. С. Черніков, Т. О. Гаур, старші викладачі О. І. Зарицька, В. М. Машин

року Ю. Л. Іцкович видав один із перших підручників із суднових електроприводів — «Суднові електричні приводи».

Упродовж більше десяти років (з 1974 до 1986 р.) кафедру очолював доц. І. В. Давидов. У цей час була створена лабораторія електрообладнання підйомно-транспортних машин, світ побачив підручник «Електрообладнання ПТМ» (І. В. Давидов, Е. В. Смирковський) та книги з портових транспортувальних машин іспанською мовою Е. В. Смирковського.

Протягом 1986–1990 рр. завідувачем був проф. В. І. Фесенко — автор низки підручників із електрообладнання суден. Під його керівництвом була створена лабораторія за курсом «Теоретичні основи електротехніки».

З 1996 до 2002 р. кафедрою керував д. т. н., проф. Д. В. Макаренко — вчений, який зробив великий внесок у розвиток теорії електричних машин.

Упродовж 1990–1995 рр. і з 2003 р. кафедру електротехніки й електрообладнання суден очолює д. т. н., проф. В. О. Яровенко. Зараз тут працюють: доценти Е. В. Смирковський, В. Г. Боровик, старші викладачі О. І. Зарицька, В. М. Машин, В. І. Цацко, асистенти П. С. Черніков, завідувач лабораторій Т. О. Гаур, а також допоміжний персонал — В. Я. Артюхін, В. В. Новиков. Вони постійно оновлюють навчальні дисципліни, створюють нові та модернізують наявні лабораторії. Майже для всіх курсів розроблені віртуальні лабораторні роботи на ПК.

У 2009 р. на базі кафедри була відкрита нова лабораторія, де встановлений тренажер суднової електроенергетичної установки ERS 4000.

Основні напрями наукової діяльності співробітників кафедри — оптимізація суднових електроенергетичних систем і установок; проведення енергоаудиту з техніко-економічним обґрунтуванням застосування енергозощадних пристроїв; модернізація електроприводів портальних, мостових, козлових кранів та перевантажувачів

із заміною застарілих схем керування на системи частотного управління.

Кафедра підтримує зв'язок із провідними підприємствами України, а також із компаніями Молдови й Латвії.

Відомі викладачі кафедри електротехніки й електрообладнання суден:

Д. В. Макаренко — д. т. н., проф., завідувач кафедри (1996–2002). Відомий дослідник у сфері теорії магнітних систем електродвигунів, автор багатьох винаходів, що сприяли удосконаленню конструкцій електродвигунів.

С. М. Радимов — д. т. н., проф., знаний спеціаліст у сфері електроприводу ПТМ. Ініціював впровадження на кранових установках нових видів електроприводу, які забезпечують підвищення продуктивності, зниження витрат на догляд за машинами та суттєве заощадження електроенергії.

Кафедра фізики

Цимарний Валентин Олександрович — завідувач кафедри, д. т. н., проф., академік Академії наук вищої школи України.

Народився у 1934 р.

У 1957 р. із відзнакою закінчив фізико-математичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З того ж року працює в Одеському інституті інженерів морського флоту.

З 1968 р. обіймав посаду старшого наукового співробітника проблемної лабораторії суднової холодильної техніки й прикладної термодинаміки, створеної в ОПМФі, а протягом 1972–1987 рр. очолював її.

В. О. Цимарний, завідувач кафедри фізики, д. т. н., професор

Колектив кафедри фізики. Зліва направо: перший ряд: асист. У. Г. Зінкевич, лаб. В. Н. Писарчук, проф. Г. У. Кузьменко, асист. Г. М. Акоюн, проф. В. О. Цимарний, асист. Н. В. Савчук; другий ряд: зав. лаб. О. О. Пестов, асистенти С. А. Стрецул, Г. Ю. Заваліна, доц. М. В. Вітюк, асист. Н. О. Кравченко, проф. І. В. Шумлянський, лаб. В. І. Бичковська, ст. викл. О. М. Андрієвський. 2004 р.

У 1988 р. Валентин Цимарний почав працювати доцентом кафедри фізики, а в 1991 р. очолив її.

Він є автором більше 100 наукових праць, серед яких — серія довідкових монографій про теплофізичні властивості технічно важливих газів і рідин (азоту, повітря, метану, кисню, етилену, етану, гелію), виданих протягом 1977–1984 рр. (зокрема й у США).

У складі авторського колективу, очолюваного д. т. н., проф. В. В. Сичовим, у 1987 р. Валентин Олександрович отримав премію Ради Міністрів СРСР «За розробку комплексної системи оперативного забезпечення народного господарства нормативно-довідковими даними про теплофізичні властивості технічно важливих газів і рідин».

Кафедра фізики була створена в 1913 р. у процесі реформування структурних підрозділів Одеського політехнічного інституту. Серед її засновників — молоді талановиті вчені, які в майбутньому досягли вершин у фізиці та здобули всесвітнє визнання: Л. І. Мандельштам (з 1929 р. — член-кореспондент АН СРСР), М. Д. Папалексі (з 1939 р. — академік АН СРСР, фундатор сучасної

радіоастрономії), І. Є. Тамм (фізик-теоретик, лауреат Нобелівської премії з фізики 1958 р., двічі лауреат Сталінської премії). У важкі роки громадянської війни їм вдалося налагодити навчальний процес і створити лабораторії, використовуючи прилади з фізичних кабінетів місцевих гімназій.

У 1922 р. завідувачем кафедри фізики став відомий український геофізик, проф. М. А. Аганін — автор магнітної карти України. Він проводив цікаві лекційні та практичні заняття, у чому йому допомагав лаборант М. Є. Мельник.

При реорганізації ОПІ в 1930 р. кафедра фізики разом із навчальними лабораторіями була передана Одеському інституту інженерів водного транспорту. Її очолив доц. В. П. Твердий, який розпочав свою діяльність на кафедрі фізики ОПІ ще в 1928 р. Талановитий лектор і методист, Володимир Петрович у різні роки завідував робітфаком інституту, був методистом навчальної частини. Піаніст, композитор та диригент, він упродовж тривалого часу керував симфонічним оркестром Будинку вчених в Одесі.

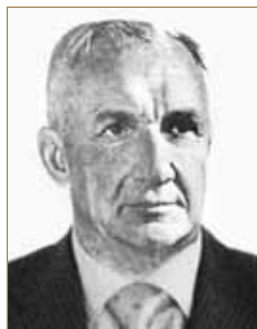
Під час Великої Вітчизняної війни, коли інститут перебував в евакуації у м. Самарканд, кафедра фізики була об'єднана з кафедрою теоретичної механіки. Завідувачем новоствореного підрозділу став доц. А. П. Шварцман. Після переїзду в м. Астрахань ним тимчасово керував асист. С. О. Сухов, який пізніше здобув учений ступінь кан-

Л. І. Мандельштам, член-кореспондент АН СРСР

М. Д. Папалексі, академік АН СРСР

І. Є. Тамм, лауреат Нобелівської премії з фізики (1958)

Г. Д. Кокіш, завідувач кафедри, к. ф.-м. н., доцент

дидата фізико-математичних наук. Серед його наукових інтересів — дослідження тертя, використання люмінесценції. Він вивчав історію навчального закладу, виконував велику роботу з розробки лабораторного практикуму з фізики. Доцент С. О. Сухов користувався повагою серед колег та студентів.

Лабораторні заняття й лекційне демонстрування проводила асистент Є. Ш. Рит. Незважаючи на великий обсяг роботи і складні умови, маленький колектив (лише три викладачі) успішно виконував свої обов'язки.

У 1944 р. після повернення інституту до Одеси кафедру фізики знову очолив доц. В. П. Твердий. Протягом 1950–1957 рр. нею завідували доценти С. О. Сухов, Г. Л. Кобус, Р. Є. Соломін, проф. А. Є. Брюханов. Упродовж 1957–1972 рр. керівником кафедри був к. ф.-м. н., доц. Г. Д. Кокош. Він проводив дослідження у галузі метрології, вивчав теорію високоточних терезів, особливості використання ізотопів у народному господарстві, а також керував роботами із забезпеченню належного рівня безпеки перевезень рудних концентратів. Доцент Г. Д. Кокош — автор підручника з фізики для абітурієнтів. Протягом багатьох років курирував роботу семінару «Філософські питання сучасного природознавства».

З 1972 до 1977 р. керівником кафедри був випускник фізичного факультету Одеського державного університету, к. ф.-м. н., доц. І. Ф. Шумлянський, який тривалий час викладав в ОПМФі теоретичну механіку. Він зробив великий внесок у теорію пружної деформації деталей машин, зокрема сталевих канатів складної конструкції.

Протягом 1977–1985 рр. кафедру фізики очолював спеціаліст у сфері технічної термодинаміки, д. т. н., проф. А. Г. Табачников.

Упродовж 1985–1990 рр. завідувачем був доц. Г. І. Кузьменко. Науковій спільноті широко відомі його роботи у сфері хвилемеханічної солітоніки і фізичної хімії. Під керівництвом Г. І. Кузьменка були розширені й модернізовані навчальні лабораторії механіки, електрики, атомної та молекулярної фізики, зріс науково-методичний потенціал кафедри. Результати застосування до геофізичних процесів математичних алгоритмів (ланцюгів Маркова), висвітлені у докторській дисертації вченого.

У 1990 р. завідувачем кафедри фізики ОНМУ був обраний академік Академії наук вищої школи України, д. ф.-м. н., проф. В. О. Цимарний. Він — автор досліджень у сфері визначення теплотехнічних властивостей багатьох речовин.

Вагомий внесок у розвиток кафедри зробили доценти, які присвятили діяльності у цьому підрозділі багато років, — це Є. Н. Делеур, М. І. Шухгелтер, Н. П. Бачина, В. Б. Коваленко, О. І. Зорич, В. І. Кудашев, О. Ю. Поповський, Л. О. Новохрещенова. Упродовж тривалого періоду тут працювали асистенти В. І. Домбровський, М. Є. Кремповський, С. А. Стрецул, Н. О. Кравченко.

Нині активною методичною та науковою діяльністю на кафедрі займаються проф. М. В. Вітюк, доценти Д. М. Дойков, Б. В. Пучков, ст. викл. О. М. Андрієвський, асистенти Н. В. Савчук, Г. М. Акоюян, Г. Ю. Заваліна. Тут також працюють завідувач навчальних лабораторій кафедри О. О. Шестов і лаборант В. Н. Писарчук.

Кафедра фізики ОНМУ бере активну участь у студентському науковому товаристві, а також проводить виховну

й організаторську роботу серед молоді, курирує іноземних студентів та діяльність факультету механізації портів.

Кафедра фізичного виховання та спорту

Ткачук Володимир Григорович — завідувач кафедри, ст. викладач.

У 1969 р. закінчив Одеський педагогічний інститут (спеціальність «Фізичне виховання»). З 1973 р. працює на кафедрі фізичного виховання та спорту ОПМФу.

З 1985 р. Володимир Григорович очолює спортивний клуб інституту. Керує заняттями спортивних секцій із регбі, бадмінтону і шахів. Є автором понад 20 методичних розробок із цих видів спорту.

У 2006 р. нагороджений Почесною грамотою міністра освіти і науки України.

У довоєнні роки кафедру фізвиховання ОПВТу очолював А. О. Муратов. На початку Великої Вітчизняної війни він у званні капітана пішов на фронт, а в 1945-ому вже був командиром дивізії у званні генерал-майора.

Протягом кількох років роботою кафедри керував майстер спорту В. І. Агарков. Згодом на цій посаді його змінив Г. Д. Чайников — відомий гандболіст, завдяки зусиллям якого в Одесі сформувалася плеяда майстрів спорту у цьому виді. Після нього завідувачами кафедри були Ю. Ф. Курунков, А. С. Фролов, Л. М. Моргун. Під керівництвом майстра спорту з веслування на байдарках і каное Л. М. Моргуна ст. викл., майстер спорту Н. А. Дубенко та студенти-веслярі прибудували до ігрового залу інституту зимовий гребний басейн, у якому також підвищували свою майстерність кращі веслярі міста.

Викладачі кафедри фізичного виховання і спорту завжди працювали заради того, щоб Одеський інститут інженерів морського флоту був одним із лідерів студентського спорту не тільки в Одесі. Так майстер спорту зі штанги О. Д. Волошин та ст. викл., тренер із легкої атлетики Є. О. Смик, який пропрацював у цьому вищому навчальному закладі близько 50 років, майже все своє життя

*В. Г. Ткачук,
завідувач кафедри
фізичного виховання
та спорту, старший
викладач*

*Завідувач кафедри В. Г. Ткачук зі збірною командою
ОНМУ по бадмінтону*

Співробітники кафедри фізичного виховання та спорту. Зліва направо: перший ряд: ст. лаборант Н. О. Дудніченко, ст. викл. Л. І. Семенова, зав. лабораторії Т. Г. Данилова, лаб. О. І. Світлакова, старші викладачі А. П. Карпович, І. Л. Розенберг, Л. В. Лисовська, Т. Г. Нечипорчук, методист Е. Ф. Чалабова; другий ряд: ст. викл. В. В. Левінський, технік С. Г. Єроменко, ст. викл. С. А. Чумаченко, викл. А. В. Деркач, ст. викл. В. О. Світлаков, зав. кафедри В. Г. Ткачук, старші викладачі С. Б. Кисельов, В. В. Начинов, викл. І. О. Браславський

присвятили вихованню десятків спортсменів. С. Ю. Русінович на базі інститутської баскетбольної команди створив збірну міста Одеси й підготував кількох майстрів спорту, а ст. викл. Л. І. Розенберг майже 40 років тренував жіночі та чоловічі волейбольні збірні. Під керівництвом ст. лаб., тренера з плавання П. К. Палайтиса студент-плавець Ю. Воробйов став кандидатом у майстри спорту. На кафедрі також викладали майстри спорту: ст. лаб., тренер із боротьби П. В. Тюленев, ст. викл., тренер зі стрільби О. М. Гвоздкова, ст. викл., кількаразовий чемпіон Спартакіади народів СРСР, тренер із чотирьох видів боротьби, шахів і городків О. Н. Шаповал. Важко переоцінити досягнення завідувача кафедри К. М. Прохоровича (1975–2002) — виняткового спортсмена: футбольного воротаря, боксера, майстра з вітрильного спорту. Під його керівництвом інститут став лідером студентського спорту. Нині баскетбольна жіноча команда виступає у вищій лізі України, а волейбольна жіноча команда є призером серед вузівських збірних України.

У 2012 р. відсвяткувала своє 60-річчя вітрильна секція ОНМУ. Загалом в історії вітрильного флоту інституту умовно виділяють три періоди:

– 1953–1970 рр. — закладена основа флоту: придбані дві яхти класу Дракон і шість швертботів різних класів, відкрита вітрильна секція;

– 1971–1990 рр. — придбано 18 крейсерсько-перегонових суден різних класів, значно розширилася вітрильна секція — вона об'єднала більше 100 осіб;

– з 1991 р. до нашого часу — відсутність нових надходжень яхт (в експлуатації залишилося п'ять суден), зменшення кількості учасників вітрильної секції.

З 50-х рр. ХХ ст. та в наступні роки тренерські обов'язки з вітрильного спорту виконували викладачі кафедри фізичного виховання та спорту: П. К. Палайтис (1953–1958), Б. П. Семенов (1958–1964), А. А. Накльовкін (1965–1967), К. М. Прохорович (1968–2007), С. Б. Кисельов (2008–2012).

За весь період свого існування вітрильна секція університету виховала більше 50 яхтових капітанів та 20 майстрів спорту СРСР і України. Співробітники та студенти ОПМФу-ОНМУ завжди складали велику частину збірної команди Одеської області і посідали призові місця на всесоюзних, республіканських та всеукраїнських змаганнях.

Найбільш відомі і титуловані швидкісні судна інституту: швертбот «Аквамарин» (1964–1974) — чемпіон та призер всесоюзних й республіканських змагань; крейсерсько-перегонові яхти: «Олександр Грін» (1972–1986) — кількаразовий переможець і призер Кубка Чорного моря; «Садко» (1975–2012) — кількаразовий призер Кубка Чорного моря і Кубка портів Чорного моря; «Гриф» (1976–2008) — кількаразовий переможець і призер Кубка Чорного моря й Кубка портів Чорного моря, першості УРСР, Егейських ралі (Греція), Кіклади-98 (Греція) і Болгарських екорегат; «Ариэль» (1980–2012) — кількаразовий переможець та призер Кубка Чорного моря і Кубка портів

Чорного моря, чемпіон України 2012 р.; «Одиссей» (1987–2012) — кількарізний переможець та призер Кубка Чорного моря й Кубка портів Чорного моря, срібний призер Чемпіонату України.

Щорічно відповідно до навчальних планів і програм на яхтах проходять практику 50–80 студентів судномеханічного факультету. Члени вітрильної секції Одеського національного морського університету беруть активну участь у житті вітрильної громадськості Одеської області: входять до складу президії ООФПС, працюють на курсах із підготовки кермових та яхтових капітанів ООФПС на базі ОНМУ, посідають призові місця на регіональних і всеукраїнських регатах, широко використовують новачі технічного прогресу.

З 2002 до 2004 р. кафедру фізичного виховання та спорту очолював Ф. Ф. Терзі.

У 2004 р. її завідувачем став продовжувач традицій, започаткованих К. М. Прохоровичем, ст. викл., голова спортклубу В. Г. Ткачук.

Університет має потужну базу для занять фізичною культурою. До розпорядження студентів — зали для ігор, важкої атлетики, боротьби, аеробіки, настільного тенісу, тир, тренажерна зала, вітрильний флот. Керівництво навчального закладу приділяє багато уваги розвитку спорту, виділяє необхідні кошти для участі університетської молоді у змаганнях різних рівнів тощо.

Основні зусилля колективу кафедри спрямовані на залучення до масових видів спорту якнайбільшої кількості студентів. Кожного року в університеті проводяться три спартакіади: для студентів-першокурсників, міжфакультетська (з 14–16 видів спорту) та спартакіада «Здоров'я» для співробітників університету (із семи видів спорту).

Відомі викладачі кафедри фізичного виховання та спорту:

О. Г. Михайлик — к. філос. н., ст. викл., завідувач навчальної частини кафедри. Має наукові розробки та статті, присвячені популяризації здорового способу життя у колі студентської молоді. Майстер спорту СРСР із класичної боротьби, він організовує і проводить тренувальні заняття із греко-римської боротьби для дитячих та юнацьких груп, до складу яких входять діти із малозабезпечених сімей і сироти.

С. Б. Кисельов — ст. викл., майстер спорту міжнародного класу СРСР із плавання, чемпіон Європи 1976 р., учасник Олімпійських ігор 1980 р., чемпіон Всесвітніх студентських ігор 1981 р. із плавання, майстер спорту СРСР із паруса, яхтовий капітан, старший технічний інспектор ООФПС.

М. О. Дубенко — ст. викл., майстер спорту з греблі на байдарках, чемпіон I–IV Спартакіади народів СРСР, чемпіон України, Білорусі, Молдови з греблі на байдарках.

Л. І. Семенова — ст. викл., майстер спорту з художньої гімнастики, призер збірної команди України в особистій першості (1978), призер Міжнародного турніру на Кубок інтербачення у групових вправах (1977).

І. О. Браславський — викл., майстер спорту міжнародного класу з легкої атлетики, чемпіон СРСР 1986 р., рекордсмен України 1987–2006 рр. із марафонського бігу, триразовий переможець Кубка СРСР, десятикратний чемпіон України з легкої атлетики.

Збірна команда ОНМУ з настільного тенісу у спортивному комплексі

Яхта «Аріель» — чемпіон України 2012 р.

Прапороносці — спортсмени збірної команди ОНМУ з боротьби